

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Μιά ιστορική αναδρομή

Μέρος Δεύτερο

Οπως και την προηγούμενη εβδομάδα, θα δούμε το μεταναστευτικό ρεύμα από την περιοχή της Μακεδονίας αυτή τη φορά από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα. Αναφορά γίνεται από τα αρχεία του Ιδρύματος μουσείου μακεδονικού αγώνα με αντικειμενικό τρόπο. Σε αυτό το άρθρο αναφέρονται μερικά από αυτά.

Είχαμε αναφερθεί στην μετανάστευση από την Δυτική Μακεδονία. Όμως μεταναστευτικό ρεύμα υπήρχε και από την Ανατολική Μακεδονία. Τάση για αθρόα μετανάστευση στην Αυστραλία εκδηλωνόταν και από την περιφέρεια της Δράμας, ήδη τον Ιούλιο του 1945. Τον Οκτώβριο εκείνου του έτους, οι κάτοικοι του Δοξάτου Δράμας απέστειλαν επιστολή-αίτηση προς τον υπουργό Εσωτερικών της Αυστραλίας δηλώνοντας την επιθυμία τους να μεταναστεύσουν προς εγκατάσταση στην Αυστραλία. Επειδή δεν διέθεταν συγγενείς μετανάστες εκεί για να τους προσκαλέσουν, απευθύνθηκαν απ' ευθείας στον υπουργό, με την ελπίδα ότι θα επετύγχαναν τον στόχο τους, να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους να καταφέρουν να ζουν εργαζόμενοι, όπως έγραφαν. Ήταν αγρότες με παράλληλη κτηνοτροφική δραστηριότητα και εξέφραζαν την πρόθεσή τους να εργασθούν στην Αυστραλία ως αγροτοκαλλιεργητές, για την ευημερία της χώρας και των οικογενειών τους. Επιθυμούσαν να μεταναστεύσουν οικογενειακά, καθ' όσον έκριναν πως εάν κάποια μέλη των οικογενειών τους έμεναν πίσω στην Ελλάδα, δεν θα κατάφερναν να επιβιώσουν.

Προς το τέλος του 1945 οι κάτοικοι του Δοξάτου επανήλθαν με νέα επιστολή, αυτή την φορά προς το Αυστραλιανό Υπουργείο των Εξωτερικών, ζητώντας να μεταναστεύσουν, για να εγκατασταθούν μόνιμα στην Αυστραλία. Επειδή είχαν μάθει πως η κυβέρνηση της χώρας θα δεχόταν Έλληνες μετανάστες, έστειλαν κατάλογο με τα ονόματα και τον αριθμό μελών των οικογενειών τους και απύθυναν έκκληση στα «αισθήματα αγάπης» και ανθρωπισμού των Αυστραλών για την Ελλάδα.

Αντιμέτωπη με τις φήμες που διέτρεχαν απ' άκρου εις άκρον την Ελλάδα (και την Μακεδονία) και την πλημμυρίδα των αιτήσεων -συχνά μάλιστα ομαδικών, που αφορούσαν ολόκληρα χωριά- για μετανάστευση προς την Αυστραλία, η αντιπροσωπεία του Αυστραλιανού Ερυθρού Σταυρού στη Θεσσαλονίκη ενημέρωνε, τον Δεκέμβριο του 1945, την Γενική Διοίκηση Δυτικής Μακεδονίας πως καμία

Εκτοπισμένα παιδιά κατά τον εμφύλιο

1992: Μεμβούρνη 100.000 Έλληνες υπέρ της ελληνικότητας της Μακεδονίας

απόφαση δεν είχε ληφθεί σχετικά με την μετανάστευση Ευρωπαίων στην Αυστραλία για μόνιμη διαμονή, οπότε καμία πιο συγκεκριμένη απάντηση δεν μπορούσε να δοθεί σε όσους ρωτούσαν σχετικά.

Από τις διακρύψεις και τις ανακοινώσεις που δημοσιεύονταν στον ημερήσιο τύπο της Θεσσαλονίκης την εποχή εκείνη καθώς και από στοιχεία που προέρχονται από τα αρχεία του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης προκύπτει πως από το τέλος του 1945 μέχρι το 1947 ιδρύθηκαν στη Θεσσαλονίκη τουλάχιστον τέσσερις σύλλογοι μεταναστών: η «Ένωση Ελλήνων Μεταναστών δι' Αυστραλιανή Μακεδονία - Θράκης», ο «Σύλλογος των προς Μετανάστευσιν εις το Εξωτερικόν Ελλήνων», ο Σύνδεσμος Ελλήνων Μεταναστών «Ο Μετανάστης» και ο «Σύλλογος Ελλήνων Μεταναστών Βορείου Ελλάδος».

Εκτός όμως από αυτές τις ομαδικές προσπάθειες, το 1950 έφθασαν στην Αυστραλία από την Γιουγκοσλαβία, ως θύματα πολέμου, συνολικά περίπου 140 Μακεδονόπουλα (από χωριά της Φλωρίνης και της Καστοριάς), από τα περίπου 28.000 Ελληνόπουλα που μετά τη λήξη του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου βρέθηκαν διεσκορπισμένα σε διάφορες λαϊκές δημοκρατίες (Αλβανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Πολωνία, Σοβιετική Ένωση, Τσεχοσλοβακία), μόνα ή με τις οικογένειές τους. Μετά τις απ' ευθείας επαφές της με χώρες του Ανατολικού Συνασπισμού, στο πλαίσιο εφαρμογής των εκκλήσεων και των ψηφισμάτων της Γενικής Συνελεύσεως του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών των ετών 1948-1952 για την επιστροφή των παιδιών στις εστίες τους, η Αυστραλία έσπασε δύο επιχειρήσεις για την μεταφορά παιδιών, για να ενωθούν με

τους γονείς ή με άλλους συγγενείς τους που ήταν μετανάστες εγκατεστημένοι εκεί (στην πλειοψηφία τους κατάγονταν από την Δυτική Μακεδονία και είχαν εγκατασταθεί στη Δυτική Αυστραλία) ήδη πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Τα πρώτα 20 παιδιά έφθασαν στο Σίδνεϊ, στις 14 Ιουνίου του 1950. Τα μέλη της δεύτερης αποστολής, παιδιά αλλά και νεαρά ενήλικα άτομα, αναχώρησαν από την Γιουγκοσλαβία σε δύο ομάδες, η πρώτη -αποτελούμενη από 58 παιδιά και ενήλικες- στις 26 Οκτωβρίου και η δεύτερη -αποτελούμενη από 60 άτομα- στις 9 Νοεμβρίου του 1950. Ο ρόλος της παρουσίας τους στην Αυστραλία για τη διαμόρφωση, την εξέλιξη και τη διάσταση που εξέλαβε το Μακεδονικό Ζήτημα στην πέμπτη ήπειρο αλλά και διεθνώς στα χρόνια που ακολούθησαν, μένει ακόμη να διευκρινισθεί. Γενικότερα, πάντως, το 90% των Μακεδόνων μεταναστών που έφθασαν στην Αυστραλία μέχρι το 1960, καταγόταν από την ελληνική Μακεδονία. Η μετανάστευση από την τότε «Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Μακεδονίας», ξεκίνησε μετά το 1960 και με μεγαλύτερη ένταση μετά το 1964-65. Από τους πρώτους μάλιστα που ταξίδεψαν κατόπιν προσκλήσεως από συγγενείς τους, ήδη μετανάστες στην Αυστραλία, ήταν φυγάδες του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου που είχαν αναζητήσει καταφύγιο στη γειτονική ομοσπονδιακή χώρα.

Και ερχόμαστε στο σήμερα. Σε λίγο καιρό η Αυστραλία θα κάνει την απογραφή του πληθυσμού της. Υπάρχουν αναφορές σχετικά με αυτό και τον πληθυσμό που έχει καταγωγή από την συγκεκριμένη περιοχή της Βόρειας Ελλάδας. Αλλά υπάρχουν και αναφορές για όσους έχουν γεννηθεί στα Σκόπια. «Στην απογραφή πληθυσμού της Αυστραλίας, οι καταγόμενοι από τα Σκόπια να αναφέρονται ως 'Σλαβομακεδόνες' και η χώρα γέννησής τους, αντί 'Μακεδονία' ως FYROM». Αυτή είναι η εντολή της Αθήνας, προς τις αρχές της Αυστραλίας. Η UMD (σκοπιανή διασπορά) υποστηρίζει ότι η κεντρική αυστραλιανή κυβέρνηση δεν θα στηρίξει τους ισχυρισμούς αυτούς, αναφέρει η Σνεζάν Γιοβανόφσκα στην δημοσιογραφική αναφορά της. Θα πάμε στην κυβέρνηση να επιμείνουμε να καταγραφόμενα από την Στατιστική Υπηρεσία μόνο ως 'Μακεδόνες', χωρίς προθέματα», δήλωσε ο Ορντάν Αρντιέφσκι, πρόεδρος της (σλαβικής οργάνωσης) «Ενωμένης Μακεδονικής Διασποράς», στην Αυστραλία. Και συνεχίζοντας αναφέρει: Εμείς έχουμε αρκετούς εκπροσώπους, έχουμε λόμπι στην πολιτική της Αυστραλίας και οι σχέσεις με την 'Μακεδονία' δεν είναι όπως ήταν πριν, έχουν γίνει πολλές αλλαγές, που σχετίζονται με το συνταγματικό όνομα της χώρας μας». Σύμφωνα, πάντως, με την τελευταία απογραφή, στην Αυστραλία ζούσαν 82.000 Σκοπιανοί, εκ των οποίων το 70% ανέφερε ότι ήταν πιστοί της Ορθόδοξης Μακεδονικής Εκκλησίας.

Οπότε καταλαβαίνουμε ότι το πρόβλημα είναι πió περίπλοκο από ό,τι φαίνεται και θέλει ιδιαίτερη με-ταχείρηση. Και η ιδιαιτερότητα, του ότι θα πρέπει οι ομογενείς να ζούν μαζί αρμονικά σε μία χώρα σαν την Αυστραλία κάνει το θέμα ακόμα πió ευαίσθητο.

Πρόκληση. Παρέλαση Σκοπιανών στο κέντρο της Μεμβούρνης σαν «Μακεδόνες»